

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'ESPAI PÚBLIC I AL DRET A L'ACCESSIBILITAT (CIRCULACIÓ I ESTACIONAMENT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 7 de juliol de 2024 el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Viu al carrer d'Arnau, que és un carrer molt estret del barri de Vilapicina i la Torre Llobeta (Nou Barris), que no fa més d'un metre d'amplada. Malgrat que en la seva vorera no es permet estacionar-hi motocicletes, n'hi ha dues o tres que s'estacionen cada tarda a sobre la vorera, i sempre són les mateixes.
- La maniobra d'estacionament suposa un perill per a les persones vianants, ja que en fer-la les motocicletes pugen a la vorera per un qual i hi circulen uns metres, causant situacions de perill.
- Seguint les indicacions de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB), durant els darrers anys ha trucat diverses vegades al 112 (unes quantes el 2023, i una el 2024) per requerir una actuació immediata i la retirada de les motocicletes, però això mai ha passat.
- També ha presentat diverses queixes IRIS, i ha pogut parlar amb un agent de la Policia de Barri, però està disconforme amb les respostes rebudes. Segons manifesta, la GUB l'ha informat del següent:
  - Arran de les seves queixes s'ha establert un dispositiu de seguiment, el qual està actiu, però per motius organitzatius es fa de matí.
  - No tenen recursos disponibles en el torn de tarda que puguin atendre el seu requeriment de retirar les motocicletes, ja que prioritzen les trucades relacionades amb la seguretat de les persones. No consideren que circular per la vorera comporti un problema de seguretat per a les persones.
- Atès que ha escrit diverses vegades per la mateixa qüestió, finalment li han comunicat que no torni a utilitzar aquest canal perquè es considera una queixa reiterativa.

- Se sent indefens, i considera que l'Ajuntament i la GUB han desistit de les seves funcions en aquest tema, mentre que les persones conductores d'aquestes motocicletes s'han apropiat de l'espai.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

D'acord amb el **principi d'economia administrativa**, no s'ha efectuat una petició d'informe a l'Ajuntament de Barcelona, ja que en l'expedient consta prou informació per poder emetre un pronunciament. Per aquest motiu, un cop examinat el contingut de la queixa, la documentació aportada per la persona interessada i la normativa aplicable, aquesta Sindicatura emet la decisió següent.

CONSIDERACIONS

1. Estacionament de motocicletes en vorera i competència sancionadora

El règim d'estacionament de motocicletes a la via pública es regula a l'article 40 de l'Ordenança de circulació de vehicles i vianants (OCVV). Aquest precepte estableix les condicions següents:

- No es pot estacionar en voreres de menys de 3 metres.
- Sí que es permet estacionar a la vorera en els casos següents:
  - Si la vorera fa entre 3 i 6 metres d'amplada, es pot aparcar en paral·lel a la vorera (a un mínim de 0,5 metres del límit de la vorada) i entre els escocells, sense entorpir el pas de sortides de pàrquings, papereres, contenidors i a un mínim de 2 metres dels passos de vianants i les parades d'autobús, i deixant 3 metres lliures de pas.
  - Si la vorera fa més de 6 metres, es pot aparcar en semibateria, sempre que hi hagi més de 3 metres lliures de pas.
- Les voreres en carrers de plataforma única es consideren com una vorera d'un carrer segregat; per tant, si no fan més de 3 metres, tampoc no s'hi pot aparcar.

D'acord amb la informació facilitada per l'Ajuntament en queixes anteriors sobre la mateixa matèria, la competència en **matèria sancionadora** i de control de la normativa està distribuïda entre Barcelona de Serveis Municipals (B:SM) i la Guàrdia Urbana de la manera següent:

- Amb caràcter general, B:SM és l'ens que exerceix principalment la competència controladora i sancionadora de les infraccions per mal estacionament a la vorera.
- Addicionalment, qualsevol patrulla de la Guàrdia Urbana pot sancionar per iniciativa pròpia en el cas d'observar una infracció que s'hagi de denunciar.

D'acord amb la configuració de l'emplaçament, és evident que **la vorera d'aquest carrer fa menys de 3 metres** (de fet, tot just en fa un), i, per tant, **l'estacionament està prohibit**.

D'acord amb les imatges de Google Maps, des de l'any 2008 es pot observar permanentment la presència de motocicletes estacionades indegudament damunt la vorera. A tall il·lustratiu, se'n reproduïxen algunes.

Font: Google Maps. Darrera imatge disponible, 2022

Arran de queixes anteriors, aquesta Sindicatura ja ha estudiat en profunditat la problemàtica que suposa la presència de motocicletes damunt les voreres de la ciutat: la conclusió és que **la ciutat pateix un excés de motocicletes estacionades en vorera**, i massa sovint, com en aquest cas, es fa infringint la normativa.

Les conseqüències negatives de l'ocupació indeguda de l'espai públic per part de motocicletes estacionades damunt les voreres és que es **resta espai públic a les persones vianants**, que en són les usuàries naturals.

Per això, l'Ajuntament de Barcelona ha desplegat diverses accions encaminades a abordar aquesta problemàtica. En concret, l'actualment vigent Pla de mobilitat urbana 2020-2024 va establir com a objectiu estratègic incrementar els desplaçaments a peu i eliminar obstacles de les voreres, i per això va desenvolupar la **campanya "Barcelona, ciutat de vianants"**. Aquesta campanya s'estructura en tres fases:

- Una fase d'informadors, en la qual la funció dels informadors és donar a conèixer la campanya a motoristes i veïnat. Es reparteixen fullets.

https://www.barcelona.cat/mobilitat/sites/default/files/documentacio/flyer_motos-voreres_interactiu.pdf

- Una segona fase d'avisos de la Guàrdia Urbana per advertir de la imminència de sancions si no es retira el vehicle.
- Una tercera fase en la qual es procedeix a sancionar i retirar els vehicles mal aparcats.

També el nou **Pla de mobilitat urbana 2025-2030**, actualment en elaboració, segueix aquesta línia i inclou com un dels seus tres eixos principals la definició d'un "model de mobilitat en superfície segur, eficient i sostenible", incloent-hi expressament l'objectiu d'"ampliar i protegir l'espai públic destinat a la persona vianant".

2. Atenció rebuda i deure de coordinació administrativa

El principal motiu de queixa és la inacció per part de l'Ajuntament davant les queixes legítimes d'aquest ciutadà.

D'acord amb la documentació que figura a l'expedient, s'acredita que el ciutadà s'ha adreçat en múltiples ocasions a la GUB i que ha tingut converses amb la Policia de Barri sobre la temàtica plantejada.

Del contingut de les respostes de la GUB es poden extreure les conclusions següents:

- La situació d'infracció habitual és ben coneguda, però no es menciona que s'hagi tractat en cap Taula de Mobilitat.
- S'ha abordat establint un seguiment, però en un horari que no és eficaç (els matins), malgrat que l'ocupació de la vorera es produeix a la tarda i nit.
- No disposen de recursos suficients per fer actuacions en un altre horari.
- Han passat la queixa a B:SM, ens municipal encarregat de la gestió de la grua, que treballa per prioritats, entre les quals no hi ha l'estacionament indegut de motocicletes en vorera.

Aquesta Sindicatura no desconeix que el servei de grues de B:SM treballa amb protocols per a serveis prioritaris, com pot ser l'estacionament indegut en una plaça reservada a persones amb mobilitat reduïda (PMR), que són situacions que es gestionen amb eficàcia.

Ara bé, quan es detecta un problema crònic com el que ens ocupa, en una vorera tan estreta, **és necessari un pla d'actuació específic i coordinat per tots els serveis implicats**, és a dir, districte, GUB i B:SM. Crida l'atenció que en tots aquests anys no s'hagi fet mai una acció de retirada dels vehicles, i que malgrat el seguiment per part de la GUB, l'ocupació s'hagi consolidat com un fet natural.

En aquest sentit, i atenent els resultats, aquesta Sindicatura considera que la gestió del cas no ha estat eficaç. Pel que fa al **principi d'eficiència, caldria una coordinació millor entre districte, GUB i B:SM per poder gestionar casos com el que ens ocupa encara que no estiguin dins un llistat preestablert de "supòsits prioritaris"**.

Quant a la coordinació interadministrativa, l'article 3.1.k) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, imposa a totes les administracions públiques l'obligació de servir amb objectivitat els interessos generals i actuar d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, i han de respectar en la seva actuació i en les seves relacions els principis de cooperació, col·laboració i coordinació interadministrativa.

3. Afectació al dret a l'espai públic i al dret a l'accessibilitat

Aquest cas, en què la vorera és tan estreta, és especialment flagrant, ja que suposa una **vulneració del dret a l'accessibilitat de les persones amb discapacitat funcional**, atès que impedeix el pas de les persones amb cadires de rodes, dificulta la deambulació de les persones cegues que utilitzen bastó, així com el pas de cotxets d'infants o persones grans.

Des d'aquesta Sindicatura compartim el parer del promotor de la queixa, que no només parla en nom propi sinó que inclou les persones que poden patir més dificultats en la mobilitat, com són les persones grans o amb mobilitat reduïda. I és que la ciutadania **no ha de suportar la presència d'uns vehicles estacionats indegudament i que treuen espai als vianants en el seu ús quotidià**.

Cal recordar que és legítim reclamar un dret tan senzill com és poder entrar i sortir del portal del seu habitatge amb tranquil·litat i no resignar-se al fet que altres persones hagin decidit apropiat-se de l'espai com a zona d'estacionament.

La Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat estableix que les autoritats municipals han de garantir una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius (art. XVIII i XIX).

Per la seva banda, la Carta de drets i deures de la ciutat de Barcelona reconeix que totes les persones (incloent-hi tant veïnat com visitants) tenen el dret i també el deure d'utilitzar correctament els espais públics de la ciutat, el mobiliari urbà i la resta d'elements que hi estan ubicats (art. 38).

Finalment, ens agradaria fer una reflexió que és vàlida tant per al cas de motos estacionades indegudament (és a dir, el cas que ens ocupa) com en altres casos amb motocicletes ben estacionades sobre la vorera: **aquesta queixa és un exemple de com la ciutadania reclama l'ús de l'espai públic, que hauria de prioritzar les persones vianants per sobre de la resta d'agents que participen en la mobilitat de la ciutat.**

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior i de Barcelona de Serveis Municipals (B:SM) no ha estat ajustada a dret ni eficaç, atès que s'ha vulnerat el dret a l'espai públic i el dret a l'accessibilitat de la ciutadania per part de les motocicletes indegudament estacionades.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Nou Barris, a l'Àrea de Seguretat i Prevenció i a Barcelona de Serveis Municipals (B:SM)** que, de manera excepcional, planifiquin una actuació específica una tarda, retirin les motocicletes que ocupen la vorera indegudament i informin de l'actuació el promotor de la queixa.
- **Recomanar al Districte de Nou Barris i a l'Àrea de Seguretat i Prevenció** que en la pròxima Taula de Mobilitat s'adopti una decisió respecte a mesures eficaces per garantir que no es repeteixi aquesta situació. Se suggereix que es valori si caldria ampliar les places d'estacionament de motos en calçada (per exemple, al carrer de Vilapicina).

- **Recomanar al Districte de Nou Barris, a l'Àrea de Seguretat i Prevenció i a Barcelona de Serveis Municipals (B:SM)** que es creïn mecanismes de coordinació adients a fi que es puguin requerir els serveis de la grua municipal fins i tot en supòsits que no estiguin prefixats com a "prioritaris".

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.